

ANDREJ LAŽETA

Božji služabnik Anton Strle

Uvod

»*Ecce quomodo vivit iustus*« – »*Glejte, kako živi pravični*«. Na življenjski poti prelata in prof. dr. Antona Strleta je mogoče opazovati življenje pravičnega: življenje človeka, ki je vedno vdano in vneto z vso ponižnostjo iskal Boga in se vanj poglobljajal ter se tako po Božji milosti pobožanstvil; človeka, ki se je trudil z vsemi močmi izpolniti Božjo voljo; človeka, ki je junaško posnemal Jezusa Kristusa in njegovega rednika sv. Jožefa – najpravičnejšega; človeka, ki je ljubil Jezusa in Marijo kakor sv. Jožef in trpel z njima in zanju.

Poglejmo v življenje dr. Strleta, kako živi pravični, ki na poti k Bogu ne zablodi. Opazujmo njegovo življenje in prodirajmo vanj, da nam bo njegov zgled pomagal na poti h Kristusu, na tej razbrzdani, kamniti in trnjevi poti, katere cilj je, kakor verujemo, profesor Strle že dosegel, mi pa gremo za njim. A žal, ne tako vztrajno, pokončno in prizadevno zagledani v Cilj. Naj nam pri tem pomaga prof. dr. Anton Strle, ta pravični po zgledu svetopisemskih mož.

Z namenom, da bi nam ta svetli vzornik na naši poti proti nebesom lahko čim bolj pomagal, je v Sporočilih slovenskih škofij za mesec marec 2014 apostolski administrator ljubljanske nadškofije msgr. Andrej Glavan objavil spodbudo, da naj verniki vse koristne podatke za postopek za beatifikacijo dr. Antona Strleta sporočijo na nadškofijski ordinariat v Ljubljani. Prav tako je še istega meseca katoliški tednik Družina objavil obširen članek o dr. Strletu z naslovom: »Asket, velikan vere in kreposti« ter intervju s postulatorjem škofijskega postopka za njegovo beatifikacijo, dr. p. Andrejem Piršem, z naslovom »Svetniški mož«. V isti številki

Družine¹ je objavljena tudi molitev za beatifikacijo prof. dr. Strleta. Končno je Kongregacija za zadeve svetnikov sporočila, da nič ne nasprotuje (nihil obstat) za začetek škofijskega postopka Božjega služabnika Antona Strleta. Torej vse kaže, da gre vedno bolj zares in da Slovenci še gojimo čednosti spoštovanja in spomina na velike sinove svojega naroda. Slovenski narod je torej pričel odkrivati svojega duhovnega velikana, ki nas že desetletja varuje pred duhovnimi zablodami. Vse bolj torej kaže, da se bomo Slovenci le zagledali v življenje »pravičnega«.

V članku želim vsaj malo podati svetniško duhovno podobo dr. Antona Strleta in vpliv »posvetitve Mariji« na njegovo svetost, kakor sem jo spoznal ob pripravi diplomskega dela »Posvetitev Mariji v spisih dr. Antona Strleta«.

Posvetitev Mariji v spisih dr. Antona Strleta

V diplomskem delu sem obravnaval sedemindvajset spisov dr. Antona Strleta, v katerih se dotika posvetitve Mariji.² Iz omenjenih spisov je mogoče razbrati, da sta njegovo življenjsko pot, kakor tudi znanstveno delo dodobra zaznamovala in prežarila prav češčenje Božje Matere Marije in posvetitev njej. Saj je od leta 1964 do leta 1992 napisal najmanj sedemindvajset spisov (kolikor sem jih našel in obravnaval, možno pa je, da jih je še več), v katerih govori o posvetitvi Mariji; le-to je želel čim bolj natančno in razumljivo razložiti čim več vernikom. To je storil tako strogo znanstveno kakor tudi poljudno znanstveno. Razvidno je, kako zelo si je želel, da bi o tej temi bralo čim več ljudi, se z njo seznanilo, in da bi se predvsem navdušili za posvetitev.

Pomembno mesto češčenja Marije in posvetitve njej pa je mogoče izluščiti tudi iz njegovih osebnih zapiskov in izpovedi.

Potem ko je dr. Strletu že kot otroku umrl oče in pozneje kot gimnazijcu še mama, si je za svojo duhovno Mater izbral Marijo in o tem zapisal, da ga je tudi v najstrašnejših položajih varovala naravnost čudovito (Pirš 2014, 5).

Strle je dal tudi svojemu novomašnemu geslu »Povsod Boga« marijansko vsebino: »Zdaj mi postaja jasno, da ni bilo brez pomena zame, ko me je Gospod v svoji previdnosti nagnil, da sem si za novomašno podobico vzel geslo: 'Povsod Boga!'. Zraven sem imel v mislih še 'Ljubljena Mati, mi hočemo povsod Boga!'« (Strle 2014, 5) To je zapisal v pismu leta 1981. Iz tega je mogoče sklepati, da je vse življenje prodiral v skrivnost posvetitve Mariji. Že leta 1943 je namreč zapisal v svoj dnevnik: »*Rekolekcija: premišljeval sem o popolni pobožnosti do Marije v smislu Grignionovega nauka.*³ Vsega se moram darovati po Mariji Jezusu. Z ničimer ne smem svobodno razpolagati. Svoje volje ne smem preklicati. /.../ Bog, Marija in Jezus Kristus naj bo vsa navezanost. – Vse v črti Marija – Jezus – Bog.« (Strle 2014, 6)

Premišljevanje o nauku sv. Ludvika Marija Grigniona Montfortskega, poglobljanje vanj in življenje po njem ni zaznamovalo samo Strletovega duhovnega življenja, pač pa tudi njegovo znanstveno delo, saj kar v petnajstih spisih razlaga ali povzema nauk sv. Ludvika o posvetitvi Mariji. V svoji »Mariologiji« na devetnajstih mestih omenja sv. Ludvika poimensko in dvakrat posredno. Navaja enajst njegovih navedkov, njegovemu nauku o posvetitvi Mariji pa nameni podpoglavje z naslovom »Dejanje popolne posvetitve Mariji Kraljici po navodilu sv. Ludvika Grigniona Montfortskega. Uvršča ga v četrti del »Mariologije« z naslovom »Naš odnos do Odrešenikove Matere in sodelavke pri odrešilnem delu«, znotraj njega pa pod »Pomen pobožnosti do Marije za krščansko življenje«⁴. Dr. Strle opredeli sv. Ludvika za visoko nadarjenega in izobraženega človeka, ki sta ga posebej zaznamovala sv. Avguštin in sv. Bernard; svoj nauk o posvetitvi gradi trdno na dogmatičnih temeljih, kristocentričnosti in teocentričnosti prave krščanske vere; zato je njegov nauk o posvetitvi Mariji vreden posebne pozornosti (Strle 1964, 331). Enako velja tudi za Strletovo teologijo o posvetitvi Mariji.

Prof. Strle vztrajno ponavlja dejstvo, da pri obravnavanju posvetitve Mariji ne moremo zaobiti sv. Ludvika in njegovega nauka, pa tudi sam gradi svojo teologijo o tej posvetitvi na njegovih te-

meljih. Zdi se, kot da je sv. Ludvik Montfortski »cerkveni učitelj« posvetitve Mariji, čeprav za cerkvenega učitelja še ni razglašen. Uči namreč dosledno evangelijsko uboštvo s pomočjo popolnega darovanja Mariji. V tem smislu je posebne omembe vredna njegova knjižica »Popolna podaritev samega sebe Kristusu po Mariji«⁵, kjer razlaga, kako življenje iz posvetitve Mariji lahko pripelje človeka naravnost do mističnih višin.

Sv. Ludvik namreč uči, da je Jezus povsod in vedno Marijin sad in njen Sin; torej, tudi kolikor se upodobi v življenju kristjana. Po njegovem nauku namreč Marija, če prebiva v duši kristjana, vanj pritegne Svetega Duha kot njegova nevesta, kakor ga je nekoč že pritegnila vase s svojim odgovorom na angelovo oznanilo, ko se je v njej učlovečil Božji Sin – Jezus Kristus. Grignion svoj nauk o posvetitvi Mariji gradi na učlovečenju (druge Božje Osebe), Božjega Sina – po delovanju Svetega Duha, ki je obsenčil Brezmadežno po njenem svobodnem privoljenju. V duhovnem smislu se Kristus podobno oblikuje tudi v kristjanovem življenju. Gre torej za nekaj podobnega kakor pri pojmu pobožanstvenja. Po Grignionovem nauku se kristjan v tej duhovni vaji posvetitve Mariji toliko prečisti in posveti, da končno lahko v polnosti živi krepostno po evangelijskih svetih. Saj krstno milost v sebi neprenehoma pogloblja. Tako govori o posvetitvi Mariji sv. Ludvik. Mnogi svetniki in drugi, ki so to duhovnost vzeli za svojo, so se resnično upodobili po Kristusu in ostali dosledno kristocentrični. Pomislimo samo na bl. Janeza Pavla II., ki je iz te duhovnosti vzel tudi svoje geslo »Totus Tuus«. Takšen nauk pa je prisoten že pri cerkvenih očetih sv. Avguštinu, sv. Ambrožu in sv. Bernardu ter Origenu. Kasneje pa tudi pri sv. Bonaventuri posebej pa v karmeličanski tradiciji.

Posvetitev Mariji v življenju dr. Antona Strleta

Ljubljanski nadškof dr. Franc Rode, zdaj kardinal, je na pogrebu dr. Antona Strleta dejal: »Profesor Strle je živel izredno dosledno evangelijsko uboštvo. Materialno ubog, zase ni potreboval skoraj ničesar,

ampak je vse razdajal, njegova zunanost je bila skromna, do kraja je izkoristil čas med molitvijo in delom, predvsem pa je bil v srcu nenavezan, notranje svoboden pred vsemi zemeljskimi dobrinami. Živel je v zavesti svoje lastne majhnosti pred Bogom, v ostri zavesti svoje grešnosti.» (Rode 2009, 19)

V teh besedah kardinala Rodeta prepoznamo bistvene prvine, ki jih sv. Ludvik navaja kot posledice posvetitve Mariji. Še globlje pa je za profesorja Strleta to naglasil takrat še kardinal Ratzinger, danes zaslužni papež Benedikt XVI.: *»Iz njegove ponižne in dobrotljive osebnosti je izhajala velika notranja svetloba; čutili smo, da je tega suhega človeka stik z Bogom povsem prežet.» (Ratzinger 1992, 7)* Biti popolnoma prežet z Božjim pa je temeljni smisel posvetitve Mariji, tako po nauku sv. Ludvika kakor po učenju dr. Strleta.

Nekako kot poskus definicije, kaj je prof. dr. Strletu pomenila posvetitev Mariji tako zasebno kakor strogo znanstveno, bi lahko veljale njegove besede: *»Posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu ni le preprosta molitev za zagotovitev Marijinega varstva ali njene priprošnje v težkih trenutkih, marveč je popolno in dokončno darovanje vsega, kar smo in kar imamo – izročitev ne le v preprosto varstvo, marveč v last. To pomeni: zaupati se Mariji, dati se ji brez pridržkov, da svobodno razpolaga z vsemi našimi dobrinami in z našim življenjem, z našimi teženji in z vso našo dejavnostjo in trpljenjem. Nagib k temu pa je ljubezen, a takšna, ki jo vodi razum, razsvetljen z vero.» (Strle 1964, 322)*

Sv. Ludvik pa je svojo definicijo strnil v stavek: *»Vsega se dajem Jezusu Kristusu po Marijinih rokah, da bom nosil za njim svoj križ vse dni svojega življenja.» (Strle 1980, 188)* Dr. Strle je te besede zelo preprosto razložil: *»Vsega se posvetimo Mariji zato, da bi bili v celoti Kristusovi v delu za njegovo kraljestvo in s tem za resnični blagor človeka, in sicer prav vsakega – tudi nevernega – ker se je po Mariji Sin Božji učlovečil, umrl in vstal za slehernega človeka brez izjeme.» (Strle 1980, 183)*

Tudi preprosti ljudje, ki so se srečevali s prof. Strletom, pričujejo o njegovi duhovni veličini in o tem, da jih je učil posvetitve in izročitve Mariji ter da jo je otroško zaupno ljubil in o njej tudi

goreče pridigal. »Po pomoč je pogosto usmerjal k Mariji, in ko je govoril o njej, o Materi, ki razume svoje otroke in jim želi pomagati, je bil nežen in prepričljiv hkrati. Iz njegovih besed je odsevala mogočna ljubezen do nje in globina odnosa, ki ga je imel z njo.« (Sulejmanović 2009, 310)

Dr. Strle je tudi svoj študij posvetil Mariji: »Danes sem delal rigoroz iz splošne teologije. Položil sem ga Mariji v roke. Saj je to sobota, Mariji posvečen dan. Pred Marijo Pomagaj v stolnici sem sklenil, da naj bo to Marijin doktorat, ako se mi bo posrečil. Marijini in Njenega Sina časti naj bo posvečen.« (Strle 2014, 6)⁶

P. dr. Andrej Pirš je o njegovem znanstvenem delu zapisal: »Vse svoje znanstveno delo je posvetil Mariji in se je tega tudi držal.« (Pirš 2014, 6) 16. septembra 1957 je v svoj dnevnik zapisal: »Čutil sem, da moram za čast Marijino, kar je istovetno s častjo božjo, čim več storiti: vse, kar je v moji moči, podpirani od božje milosti.« (Strle 2013, 101)

»Kot profesor na Teološki fakulteti je predaval mariologijo in napisal v ta namen obsežna skripta. Vedno znova je v duhu sv. Ludvika Grigniona branil vlogo in pomen božje Matere v življenju vsakega kristjana. Prav po njegovi zaslugi so kartuzijani leta 1980 izdali celoten prevod Grignionove knjige Popolna podaritev samega sebe po Mariji. Globoko je bil prepričan, da je naša vera konkretna in življenjska le, če se oklepamo Device Marije.« (Pirš 2014, 7)

Pred operacijo, 8. junija 1960, je prof. Strle zapisal v svoj dnevnik: »Moj Bog, Ti me poznaš. Tebi se izročam – po presv. Srcu Jezusovem in Marijinem⁷.« Za začetek adventa pa si je zastavil: »Ta teden naj bo priprava na Marijin najlepši praznik, naj bo tako rekoč v marijanskem izročanju.« 1. oktobra 1960 je sklenil: »Vsako jutro recitirati tudi 'Veni S. Sp. (Pridi, Sveti Duh)' v zedinjenju z Marijo.« (Strle 2013, 101) Tukaj spet odseva nauk sv. Ludvika.

V svoji oporoki, 12. marca 1974, je zapisal bistvene besede glede svoje osebne posvetitve Mariji: »Po Marijinih rokah se vsega darujem Jezusu Kristusu, da bom potrpežljivo nosil svoj križ vse dni življenja – to je po vseh vodilih življenja moje zadnje vodilo.« (Strle 2013, 101) Popolnoma se je posvetil Bogu po Mariji.⁸

Glejte, kako živi pravični!

Posvetitev Mariji in življenje iz te posvetitve je bil torej temeljni okvir Strletovega duhovnega življenja. Še posebej moramo naglasiti veliko duhovno širino, o kateri pričujejo mnogi, ki so se srečevali z njim: »Z vsem dogajanjem v Cerkvi je bil na tekočem /.../ Razumel je vse nove duhovnosti.« (Adam 2009, 39) »Bil je soliden, odločen, temeljit profesor, poln Božjega, cerkvenega duha« (Böhm 2009, 130), ki si je »zelo želel, da bi ljudje častili Jezusovo in Marijino Srce.« (Golob 2009, 54) »V njem je bila samo katoliška vera, brez vsakega popuščanja.«⁹ (Šega 2009, 102) »Čeprav prvi, zunanji vtis morda ni dal takega občutka, si ob njem, v stiku z njim hitro začutil, kako zelo je njegov duh globok, svež, vesel, mladosten in sodoben. Vsako srečanje z njim je bilo srečanje s človekom, ki izžareva modrost in ljubezen, zaznamovano z nadnaravnostjo.« (Sulejmanović 2009, 310) »Strle je bil človek, ki je v edinstvenem življenju združeval slabo zdravje (komunistični zapori!), vsestransko zanimanje za teologijo, občutek za pastoralo in globoko duhovno življenje. Zares svet teolog in teološki svetnik. Vse to v dolgem, Bogu popolnoma posvečenem življenju.« (Duda 2009, 133) »Občudoval sem njegovo zavzetost za življenje iz Boga in za Boga – po Mariji. Kot opora na tem pohodu pa mu je bil dosleden in poglobljen študij, kar je na drugi strani vodilo do obsežnosti njegovega znanja in njegove strokovnosti. Predvsem pa sem strmel nad njegovo vero, ki je prehajala v zrenje navzočnosti živega Boga pri evharistični daritvi.« (Grčar 2009, 135) »Pritegnila me je njegova pobožnost. Ni teoretiziral, kako je treba biti pobožen, ampak je klečal, molil pred Najsvetejšim.« (Zovko 2009, 182)

Strle je torej iz posvetitve Mariji živel zato, da bi ljudem, kakor Marija, prinašal Jezusa Kristusa. To je delal tako na Teološki fakulteti v Ljubljani,¹⁰ kakor tudi pri svojem pastoralnem delu,¹¹ zlasti v cerkvi Svete Trojice v Ljubljani: »V naši cerkvi je maševal ob šestih zjutraj. Pri maši je bil res do konca potopljen v Boga. Spovedoval je od pol sedmih do sedmih, in to sedemintrideset let. Včasih je bil utrujen. Ko pa je videl, da so ljudje pred spovednico, je vprašal:

‘Čakate na spoved? Pridite!’ Kljub očitni izčrpanosti zaradi bolezni v zadnjih letih je redno spovedoval. Bil je izreden in zato zelo iskan spovednik. Vsa leta je prihajal dvakrat na dan k Sveti Trojici, zvečer samo zaradi spovedovanja.¹² Imel je množico rednih spovedancev, ki ga sedaj zelo pogrešajo /.../« (Adam 2009, 38) »Kljub dolgim uram spovedovanja pri njem ni bilo rutine. Kadar sem prišel, je bil ves v ognju zame. Ostal mi je v spominu kot spovednik, ki res ve, zakaj spoveduje.« (Žakelj 2009, 195)

Profesor je bil torej močno duhoven, skratka svetniški človek. Zato ni čudno, da je tedanji ljubljanski nadškof Rode na njegovem pogrebu dejal: *»Ste opazili? Ves čas se izogibamo besedi svetnik, pa se ji ne moremo popolnoma izogniti, ker je resnica. Danes pokopavamo svetnika!«* (Rode 2009, 19)

V pričevanjih, ki so izšla v knjigi *»Življenje iz vere«* ob peti obletnici Strletove smrti, številni poudarjajo, da je živel svetniško. Nekateri ga primerjajo celo z že beatificiranimi in kanoniziranimi svetniki, kot na primer: *»Njegova asketska podoba mi je klicala v spomin sv. Janeza Vianneya«* (Turnšek 2009, 35), ali pa s svetimi evangelisti: *»Bil je podoben evangelistu Janezu, ko je govoril o Božji ljubezni.«* (Prša 2009, 165) Primerjajo ga tudi s slovenskimi svetniškimi škofi: *»S svojo popolno predanostjo Jezusu in njegovi ljubljeni nevesti Cerkvi, s svojo pokončnostjo, srčno kulturo in veliko ljubeznijo do materinega jezika je nadaljeval veliko delo našega škofa A. M. Slomška. Tudi zanj je bila ‘vera luč, materina beseda pa ključ do zveličavne narodne omike’.«* (Ipavec 2009, 61) *»Nihče od spovednikov, razen škofa Vovka, ni bil tako zelo domač v spovednici kot profesor.«* (Papler 2009, 293) Še več, postavljajo ga v vrsto svetnikov naše dobe: *»Ko sem v času svojega dolgoletnega bivanja v Rimu imela priliko, da sem bila nekajkrat pri sv. maši papeža Janeza Pavla II. v njegovi zasebni kapeli, me je njegov način maševanja in izgovarjanja liturgičnih molitev spominjal na profesorja Strleta. Tako obhajajo Kristusovo daritev svetniki.«* (Kogoj 2009, 206)

V zvestobi posvetitvi Mariji je Sveti Duh v dr. Strletu dobesedno odlil Kristusovo podobo, kakor pravi sv. Ludvik: *»Kdor pa sprejme to skrivnost milosti, ki jo oznanjam, tega po pravici primerjam s*

talivcem ali livarjem, ki je našel lepi Marijin vzorec, v katerem je bil izoblikovan Jezus Kristus naravno in po Božje. On se ne zanaša na svoje znanje, ampak samo na pripravnost vzorca ter tako vstopi in se potopi v Marijo, da postane v njej verna podoba Jezusa Kristusa.» (Sv. Ludvik 1980, 119) Dr. Strle je po pričevanju mnogih resnično postal prava podoba Jezusa Kristusa. S pomočjo posvetitve Mariji se je pobožanstvil in s tem mnogim ljudem prinesel Kristusovo ljubezen.

Ob tej nedvomno veliki duhovni globini pa sta zanimivi še dve pričevanji o njegovem življenju: *»Imel je globoko znanje in spoznaje o Bogu. Zdelo se mi je, da čustvene tolažbe in Božje bližine ni kaj dosti doživljal, vendar je živel, kot da ga nosijo angelske peruti. Za Boga mu ni bila nobena stvar pretežka. 'Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga otemajo' (Mt 11,12), so bile njegove pogoste besede.» (Strle 2009, 222) V iskreni ponižnosti je trdil, da je »po milosti Božji to, kar je« (1 Kor 15,10), da je vse Božje delo, o čemer priča stavek, ki ga je študentom na predavanjih pogosto ponavljal: *»Veste, veste, jaz bi bil taka baraba, če me ne bi Bog varoval! Zato pa moram stalno moliti in se stalno premagovati ...« (Uran 2009, 20)**

»Ti dvomi o samem sebi so me in me nagibljejo k temu, da je v meni še vedno tista prvina strahu pred Bogom, pravzaprav pred samim seboj (zato pa tudi pred Bogom). Ne razumem, kako more kdo trditi, da je potrebno iz krščanskega življenja, če naj ne bo 'janzenistično', izločiti sleherni strah. Ob Jezusu iz Nazareta sem prišel in vedno znova prihajam do prepričanja, da je Bog po svojem bistvu ljubezen. A vem, da je v meni še polno takega, kar se ne sklada z božjo ljubeznijo. 'Strahu ni v ljubezni, temveč popolna ljubezen strah prežene' (1 Jn 4, 18). A jaz se še nisem spopolnil v ljubezni. Zato pa se nikdar ne čutim varnega v samem sebi. To me nagiblje, da ne obsojam ljudi, ki zametajo to, kar je meni popolnoma jasno – da namreč kot poslednji temelj in cilj vsega biva nedoumljiva skrivnost ljubezni, ki presega vse spoznanje (prim. Ef 3, 19). To me tudi nagiblje, da se ne opiram na čustva, doživetja in izkustva, kakor da bi to moglo biti zadnji temelj. Morda bom še ob umiranju začutil

strah pred Bogom, ki je Ljubezen. Toda trdno upam, da mi bo tudi tedaj podeljena milost – nezaslužen dar –, da se bom naslonil na Srce Jezusa iz Nazareta, ki je trepetal v smrtnem strahu na Oljski gori, in bom mogel skupaj z njim reči: 'Dopolnjeno je! Aleluja!'« (Strle 1974, 8) Kakšna ponižnost v zavesti lastne krhkosti, kakšno zaupanje v večno usmiljeno Ljubezen, kakšno prizadevanje, da bi svoje življenje upodobil po Kristusu!

Dr. Anton Strle je bil torej »svet in Božji človek, katerega vodilo je bilo: spoznanje o Bogu posredovati tudi drugim iz svojega lastnega prepričanja. Bil je človek in duhovnik, ki je veroval, kar je v Svetem pismu bral, učil, kar je veroval, in živel, kar je učil. Tudi njegov grob, na katerem je vedno sveže cvetje in so prižgane sveče, dokazuje, da ga mnogi niso pozabili in da se mu že tudi priporočajo.« (Vrhunc 2009, 123)

Sklep

»Gospod je pravičen, ljubi pravičnost, iskreni bodo gledali njegovo obličje« (Ps 11,7). Eden izmed prvih, ki so gledali Gospodovo obličje, je bil sv. Jožef. Zaradi svoje pravičnosti ni hotel osramotiti Marije, čeprav bi jo po postavi lahko (prim. Mt 1,19). Z izrazom »pravičen« je v evangeliju sv. Mateja označen človek, ki je ves odprt za Boga in pripravljen izpolniti sleherni Božji ukaz. (Sveto pismo 2010, 52) Sv. Jožef je izpolnil Božjo voljo, ki mu jo je angel sporočil v sanjah: »Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi Marije,« (Mt 1, 21) in še ponoči je vstal in izpolnil besede angela, ko mu je naročil: »Vstani, vzemi dete in njegovo mater in béži v Egipt!« (Mt 2, 13) Popolnoma se je posvetil skrbi za Marijo in Jezusa in postal je »Jožef najpravičnejši«.

Tudi v življenju profesorja Antona Strleta lahko zaznamo nekaj podobnega. Zares je bil pravičen mož, zvesti Božji služabnik, ki se ni bal k sebi vzeti Marije in kar je spočela od Svetega Duha (prim. Mt 1, 20). Ni se bal nobene daritve in žrtve v Božjo čast in Marijino slavo in še vedno nam kaže, »kako živi pravični«.

Opombe

¹ Družina 2014, letnik 63, številka 13.

² 1. Mariologija, (Skripta), Ljubljana 1964, 353+7 str.; 2. Praznik Marijinega brezmadežnega Srca, v: LS II, Ljubljana 1970, 509–515; 3. Ob Mariji postane celotno krščanstvo »domače, konkretno in realno« (Teilhard de Chardin), v: CSS 5(1971)68–71; 4. Karmelska Mati božja, v: LS III, Ljubljana 1972, 135–138; 5. Marija Kraljica, v: LS III, Ljubljana 1972, 424–430; 6. Kraljica miru, v: LS III, Ljubljana 1972, 430–434; 7. Darovanje Device Marije, v: LS IV, Ljubljana 1973, 362–365; 8. Ludvik Grignon de Montfort in 2. vatikanski koncil ter abstrakcije, v: BV 38(1978)365–372; 9. Pojasnila k »Popolni podaritvi« in njenemu pisatelju: Sv. L.M. Grignon de Montfort, Popolna podaritev samega sebe Kristusu po Mariji, Pleterje 1980, 157–197; Dodatek I, pr.t., 199–222; 10. »Zveličavni opomini« in blaženi Ludvik Grignon, v: CSS 14(1980)182–183; 11. Marija kot dostop do celote vere in teologije, v: BV 41(1981) 372–381; 12. »Totus tuus«, v: CSS 16(1982)25; 13. Popolna podaritev, v: Srečanja 14(1983)13; 14 »Odprite vrata Odrešeniku! – Zato pa odprite srca Mariji!..«, v: Srečanja 14(1983)45; 15. Marija nas napravlja sprejemljive za Svetega Duha, v: Srečanja 14(1983)77.79.81; 16. »Ponovno odkritje božje ljubezni ...« ob Mariji, v: Srečanja 14(1983)109; 17. Popolna podaritev in svoboda od zaslužjenosti grehu, v: Srečanja 14(1983)141.149.150; 18. Marija – vodnica k svobodi v brezmejnosti Boga, v: Srečanja 14(1983)173; 19. »Po Mariji, z Marijo, v Mariji in za Marijo«, v: Srečanja 15(1984)11–12; 20. »Da bi vsi spoznali božjo ljubezen«, v: Srečanja 15(1984)43–44; 21. »Živeti v resnici Kristusove posvetitve ...«, v: Srečanja 15(1984)75–76; 22. Kako »živeti v resnici Kristusove posvetitve?«, v: Srečanja 15(1984)108; 23. Deležnost pri Marijini veri, v: Srečanja 15(1984)180–181; 24. Kaj pomeni »posvetiti se« Marijinemu Srcu? (iz K. Rahnerja), v: CSS 18(1984)155–157; 25. V tretje tisočletje z Marijo. Pojasnila k okrožnici Janeza Pavla II. Odrešenikova Mati, Maribor 1988, 120 str.; 26. Marija, vzor kristjana, zavzetega za svet, v: BV 48(1988)105–118; 27. Dejanje izredne pomembnosti, v: Družina 31 (1992) 3.

³ Sv. Ludvik Maria Grignon de Montfort (1673–1716) je predstavnik francoske duhovne šole. Najbolj znan je po svojem spisu o pravi pobožnosti do Device Marije, v katerem je podal svoj nauk o popolni predanosti Kristusu s pomočjo posvetitve Mariji. Ta spis je v slovenščini izšel v knjigi z naslovom »Popolna podaritev samega sebe Kristusu po Mariji«.

⁴ Skripta dr. Antona Strleta so zelo obsežna. Skripta za »Mariologijo« vsebujejo 273 na pisalni stroj tipkanih strani A4 formata. Če preberemo samo njihovo kazalo, takoj ugotovimo, da so izredno natančno sestavljena in vsebinsko zelo bogata.

⁵ Dr. Strle je pomagal slovenskim kartuzijanom, da je celoten prevod tega dela izšel v Slovenščini leta 1980 in je zanj napisal obsežna pojasnila.

⁶ Besedilo je prof. Strle zapisal v svoj dnevnik 18. 12. 1943.

⁷ ...»Gotovo je to, da vsaj toliko milosti deluje v meni, da mi svet brez najtesnejšega odnosa do Boga sploh ne more nuditi ničesar. Svetnega veselja brez ozira na Boga ne morem uživati. Kako hvaležen moram biti za to v globini svoje ničvrednosti!« (Strle 2013, 100)

⁸ »Profesorja Strleta sem poznal trideset let. Najprej kot svojega predavatelja in mentorja, nato pa kot spovednika, svetovalca in prijatelja. Najina srečanja so bila zelo prisrčna in osebna. Kadar sva zaslila opoldansko zvonjenje, je 'po kartuzijansko', kakor je rekel, pokleknil in zmolil 'Angel Gospodov'. Bil je obrnjen k podobama Jezusovega presvetega in Marijinega brezmadežnega Srca. V tem češčenju je bila vsa njegova oseba. Nekoč sem mu za god podaril črno novo obleko. Nikakor je ni hotel sprejeti. Končno jo je podaril kakšnemu siromaku. Na moje začudenje, zakaj ne sprejme nove obleke, je vzkliknil: 'Kako bi mogel to storiti, ko sem pa Jezusovemu Srcu obljubil popolno ubožstvo!' To je eno presunljivih doživetij, ki med drugim izpričuje Strletovo popolno podaritev Jezusu po Mariji.« (A. Štrukelj)

⁹ »Strle je bil že kot bogoslovec zelo skromen, prijazen in zelo marljiv. Bil sem na njegovi novi maši. Tudi takrat je bil skromen. Zmeraj je bil v duhovniškem oblačilu. V najhujših časih ni skrival svojega duhovniškega poklica. Niso ga skrbele posledice takšne neomahljive odločitve. Njegova življenjska pot je bila dosledno krščanska. Ni popuščal, kadar je bil prepričan, da ima prav. Rad je bil sam. Tudi v času vojne je trdno vztrajal v neomahljivi veri.« (Šega 2009, 103)

¹⁰ »Začutili smo, da želi z molitvijo in pokoro prispevati svoj delež Teološki fakulteti v Ljubljani. Prezvelo me je, ko sem zvedel, da je prihajal iz Planine v Ljubljano tešč in da je ostal tešč do poznih popoldanskih ur. To je bila njegova iskrena želja, da bi dodal svoj delež molitve in pokore za vse bogoslovce.« (Pivk 2009, 92)

¹¹ »Pripovedovali so, da se je profesor velikokrat odrekal hrani in je s postom zadoščeval za svoje župljane v Planini. Obleke in vse, kar je imel, je razdal ljudem. Denar, ki ga je zaslužil ali pa so ga ljudje darovali, je prav tako razdelil ali pa vložil v obnovo cerkva; ničesar ni obdržal zase.« (Košir 2009, 277) »Silno je trpel in se postil, če je kdo umrl nepreviden.« (Levičar 2009, 72) »Gospod župnik se je posebno zavzemal in veliko trudil, da bi ljudem pomagal ob zadnji uri. Pri nas je živela žena, ki je bila hudo bolna. Neko jutro je bilo zelo hudo z njo, zato sem ga šel okrog pete ure klicat. Odhital sem v župnišče in metal kamenčke v okno. Takoj je slišal. A ko je prišel, je ženska že umrla. Bil je zelo prizadet zaradi tega in je delal pokoro.« (Malc 2009, 283) »V neki hiši v Planini je umiral oče in mož. Vsi so bili zelo proti veri in Cerkvi. Ko je g. Strle to zvedel, je šel v hišo, vendar ga niso pustili do umirajočega. Ampak on se ni vdal. Več kot teden dni je hodil v hišo, pa vse zastoj. Ni prišel dlje kot prvi dan. Ko je človek umrl nepreviden, je bil zelo žalosten. Mojemu očetu je pravil, da bo on delal pokoro za te ljudi, in da je nesposoben, da ni uspel. Jokal je, da ni zadosti molil in se postil; če bi se, se ne bi tako končalo.« (Filipič 2009, 252–253) Dr. Anton Strle je storil vse, samo da bi ljudem prinesel Odrešenika Jezusa Kristusa.

¹² Svakinja prof. Strleta pričuje: »Ob birmi pri Sv. Vidu smo prosili gospoda nadškofa Šuštarja, da bi prišel v Osredek na obisk v svakovo (Strletovo) rojstno hišo ... In res je prišel, a takoj vprašal: 'Kje pa je gospod Strle?' Odgovorila sem, da sva ga hotela pripeljati, a se je opravičil: 'Predolgo se bom mudil, pa ne bom mogel spovedovati.' Gospod nadškof je rekel: 'Da, take duhovnike bi rabili!' Če pa smo kdaj šli kam skupaj, smo morali skrbeti za to, da smo bili do pol pete ure v Ljubljani in je lahko šel spovedovat v cerkev Sv. Trojice.« (Strle 2009, 327)

Seznam slovtva

Andrej Pirš, Profesor dr. Anton Strle in njegova marijanska usmeritev, v: V Materini šoli. Glasilo Bernardove družine, Stična, januar 2014, 5.

Anton Strle, Kaj mi pomeni Jezus iz Nazareta?, v: Družina (24. november 1974), 8.

Anton Strle, Mariologija, 1. del Ljubljana 1964; 2. del Ljubljana 1970.

Anton Strle, Pojasnila k »Popolni podaritvi« in njenemu pisatelju: Sv. L. M. Grignon de Montfort, Popolna podaritev samega sebe Kristusu po Mariji, Pleterje 1980, 157–197; Dodatek I, pr. t., 199–222.

Anton Štrukelj, Profesor Anton Strle. Ob desetletnici smrti, v: Tretji dan 42 (7/8 2013), 91–102.

Kardinal Joseph Ratzinger, Spremna beseda, v: Anton Strle. Božja slava – živi človek. Teološka antropologija, Izbrani spisi 3, Ljubljana, 1992, 5–7.

Milanka Dragar, Življenje iz vere, Ljubljana 2009.